

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Odpovědné
veřejné zadávání

ŠKOLA ZDRAVÝCH MĚST, NSZM

Novinky v udržitelném nakupování po novele ZZVZ

Leona Gergelová Šteigrová,
leona.gergelova@mpsv.cz
18. března 2021

Projekt „Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek“
Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727

Strategické zadávání veřejných zakázek

Sociálně odpovědné veřejné zadávání

2016 – 2023

Novela ZZVZ od 1. 1. 2021

§ 6 (4) „Zadavatel je při postupu podle tohoto zákona, a to při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, povinen za předpokladu, že to bude vzhledem k **povaze a smyslu zakázky možné, dodržovat zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací** ve smyslu tohoto zákona. Svůj postup je zadavatel povinen řádně odůvodnit.“

Definice § 28 písm. p) až r)

Stanovisko Ministerstva pro místní rozvoj

Stanovisko expertní skupiny MMR

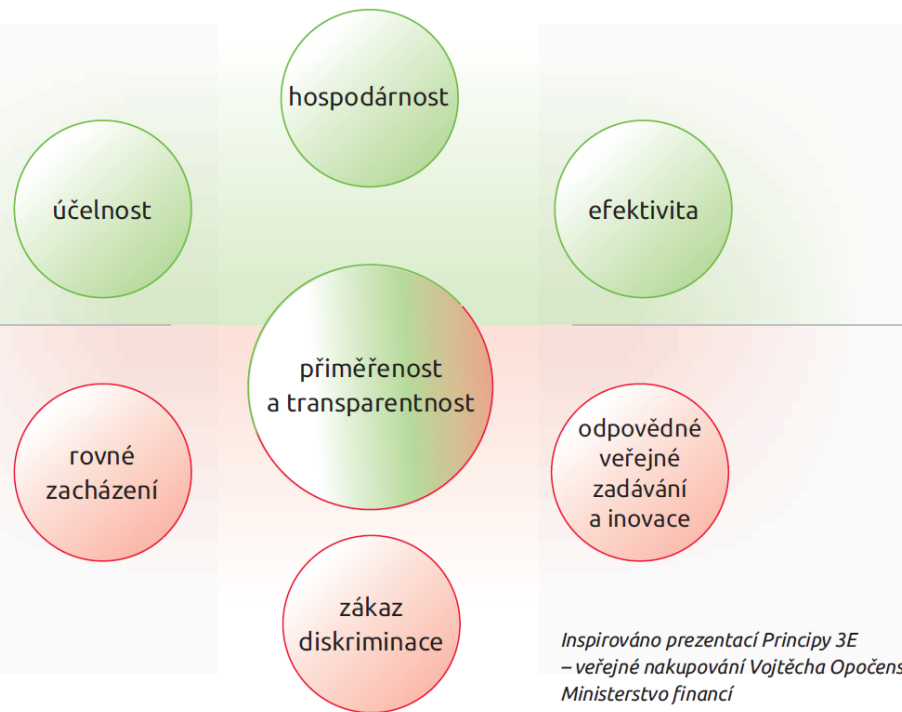
Faktický dopad nových zásad se tak koncentruje především do úvodní fáze ZŘ

Povinnost dodržovat zásady podle § 6 odst. 4 jiné zákonné povinnosti doplňuje, nemůže tedy vést k pořizování plnění nebo postupům, které odporují principům 3E, nebo jsou jinak nepřiměřené a diskriminační.

V rámci odůvodnění svého postupu by se zadavatel měl zabývat všemi třemi novými zásadami (... zda je aplikoval či nikoli), a to i přesto, že ne v každé VZ musí být (vzhledem k její povaze a smyslu) promítnuty všechny nové zásady.

**Principy 3E
vyplývající ze zákona
č. 320/2001 Sb.,
o finanční kontrole
ve veřejné správě**

**Zásady
vyplývající z § 6
zákona č. 134/2016 Sb.,
o zadávání veřejných
zakázek**

*Inspirováno prezentací Principy 3E
– veřejné nakupování Vojtěcha Opočenského,
Ministerstvo financí*

Materiály Ministerstva práce a sociálních věcí

Publikace [**Odpovědné veřejné zadávání v kostce**](#), příručka odpovědného veřejného zadávání k novele ZZVZ od 1. 1. 2021

[**Kontrolní list aspektů odpovědného veřejného zadávání**](#) k vyplnění při přípravě a odůvodnění veřejné zakázky a tento stejný [**kontrolní list \(checklist\) doplněný o komentář a vysvětlení k implementaci**](#) odpovědného veřejného zadávání

Tabulka s [**předměty plnění a využitelnými textacemi do zadávací dokumentace**](#); postupně budou přibývat další textace

Záznam semináře [**Novela ZZVZ – Odpovědné veřejné zadávání v kostce**](#)

Záznam [**Mini-konference “Reflexe zadavatelů v ČR na novelu”**](#)

Komplexní informace k příležitostem OVZ naleznete v [**Metodice odpovědného veřejného zadávání**](#) a celé řadě [**dalších metodických materiálů**](#)

[**Institut odpovědného veřejného zadávání**](#) nabízí komplexní vzdělávání pro začátečníky i pokročilé

Inspirujte se v [**příkladech dobré praxe**](#)

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálního a environmentálního odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce (1/2)

Uplatnění příležitosti/ téma OVZ	Jak vybrat aspekt odpovědného veřejného zadávání	Kdy je vhodné aspekt OVZ zohlednit? A další zdroje informací	Typické předměty plnění
<u>Zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce</u>	Mohou při plnění veřejné zakázky získat práci osoby znevýhodněné na trhu práce?	Lze využít u veřejných zakázek s delší dobou plnění, při kterých se typicky nabírají noví zaměstnanci, a dále zejm. v regionech, které se potýkají s vyšší nezaměstnaností. Cílové osoby viz: ZDE Důležitou oblastí je i příležitost získat pracovní uplatnění pro osoby se zdravotním postižením (v oblastech, kde tyto osoby na plnění zakázky získávají skutečnou práci), zde jsou vhodným nástrojem vyhrazené veřejné zakázky podle § 38 ZZZV.	stavební zakázky, služby typu úklid, ostraha, komunální služby, včetně svozu odpadu, vyhrazené veřejné zakázky ve vztahu např. ke službám v oblasti prání a čištění, opravě a údržbě kancelářských strojů, osobních počítačů a telekomunikačních zařízení; dále i některé dodávky - například (eko)nábytek vyráběný v hospodářských střediscích věznic
<u>Podpora zaměstnávání osob s trestní minulostí</u>	Mohou při plnění veřejné zakázky noví zaměstnanci, zejména znevýhodnění na trhu práce, získat nebo si zvýšit kvalifikaci? Je možné v rámci plnění veřejné zakázky uspořádat exkurze pro školy nebo veřejnost?	Lze využít u veřejných zakázek s delší dobou plnění, při kterých se typicky nabírají noví zaměstnanci. Vhodné v regionech s vyšší nezaměstnaností či odlivem absolventů škol jinam. Exkurze zejména u stavebních projektů (včetně těch s kratší dobou plnění), které mohou být zajímavé pro žáky a studenty, případně místní či budoucí uživatele.	typicky stavební zakázky, zakázky na projektové činnosti

<u>Důstojné pracovní podmínky</u>	Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky bude docházet k porušování zákonného standardu pracovních podmínek dle zákoníku práce, právních předpisů v oblasti zaměstnanosti a BOZP? Případně je relevantní v rámci veřejné zakázky hodnotit lepší pracovní podmínky osob podílejících se na plnění, nad rámec zákonného standardu pracovních podmínek?	Typicky se jedná o služby s nízkou cenou práce, případně stlačenou na minimum, či stavební zakázky. U úklidu se lze inspirovat Standardy úklidových služeb: ZDE	služby typu úklid, ostraha, lesnictví, stavební zakázky; ad hodnocení - např. veřejné zakázky v oblasti dopravní obslužnosti
<u>Etické nakupování</u>	Existuje zvýšené riziko, že při plnění veřejné zakázky může docházet k porušování mezinárodních úmluv o lidských právech, sociálních či pracovních právech, zejména úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO) uvedených v příloze X směrnice č. 2014/24/EU?	Zejména jde o dodávky ze zemí globálního Jihu, typicky textil či oděvy, obuv, káva, čaj, kakao, čokoláda, banány, rýže, ovocné šťávy, cukr, elektronika, květiny apod. Lze využít systémy certifikace FAIRTRADE, výrobky členských zemí World Fair Trade Organisation - WFTO, spolupráce s organizací Electronics Watch, výrobky členů Fair Wear Foundation - FWF.	občerstvení, stravování, elektronika, dodávky textilního zboží/oděvů a obuvi, propagační předměty
<u>Podpora účasti sociálních podniků ve veřejných zakázkách</u>	Mohou plnění veřejné zakázky (nebo její části) poskytnout sociální podniky, případně se na plnění podílet jako poddodavatelé?	Často VZMR, u zákonných zakázek je vhodné znát trh sociálních podniků, jejich možnosti a kapacitu, více viz Katalog sociálních podniků: ZDE . Je nutné definovat sociální podnik v zadávací dokumentaci, viz: ZDE .	občerstvení, stravování, propagační předměty, pořádání akcí a konferencí, údržba zeleně a technické služby, služby prádel, grafické a tiskové služby, ostatní dodávky a služby viz Katalog sociálních podniků ZDE .

Kontrolní list pro vyhodnocení sociálního a environmentálního odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce (2/2)

Přínos pro místní komunitu, ekonomiku: podpora účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách	Mohou veřejnou zakázku nebo její část plnit malé nebo střední podniky (případně se na plnění podílet jako poddodavatelé)? Je vhodné přijmout taková opatření, aby se zlepšil jejich přístup k účasti ve veřejné zakázce?	VZMR, veřejné zakázky, které lze rozdělit na části; DNS, vhodné je rozdělit na kategorie na základě předmětu veřejné zakázky nebo jejich územního rozsahu; veřejné zakázky, při kterých lze minimalizovat administrativní náročnost.	nejrůznější dodávky, služby i stavební práce (podle rozsahu předmětu plnění i MSP jako poddodavatelé)
Férové vztahy v dodavatelském řetězci	Existuje zvýšené riziko problémových podmínek a vztahů v dodavatelském řetězci, zejména pro malé a střední podniky, jako např. opožděná splatnost faktur, nelegální zaměstnávání osob, porušování BOZP, nedodržování právních předpisů o ochraně životního prostředí apod.?	Veřejné zakázky s poddodavatelským řetězcem, který je náchylný na tato rizika.	zakázky na stavební práce nebo služby s poddodavatelským řetězcem, práce v lesnictví či zemědělství
Ekologicky šetrná řešení	Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní získat plnění šetrnější k životnímu prostředí, zejména které povede k omezení spotřeby energií, vody, surovin, produkce znečišťujících látek uvolňovaných do ovzduší, vody, půdy, omezení uhlíkové stopy apod.?	Více viz: ZDE . Pokud jsou na trhu, lze žádat produkty šetrné k životnímu prostředí, splňující kritéria pro ekoznačku Ekologicky šetrný výrobek/Ekologicky šetrná služba anebo Ekoznačku EU lze dohledat ZDE .	dodávky (nákup obnovitelné elektrické energie, propagační předměty, kancelářské potřeby, nábytek i venkovní mobiliář, počítače a kancelářská technika, vozidla, veřejné osvětlení, vodovodní instalace, občerstvení/ stravování, úklidové a čisticí prostředky a další), služby typu úklid, zakládání i údržba zeleně, svoz a recyklace odpadu, tiskové služby, dále stavební práce, včetně drobných staveb či stavebních úprav (hřiště, autobusové zastávky apod.)
Cirkulární ekonomika			
Inovace			
Ke zvážení:			
Existuje ekonomicky přijatelné řešení, které umožní využití obnovitelných zdrojů, recyklovaných surovin, snížení množství odpadu, zohlednění nákladů životního cyklu či zapojení jiných aspektů cirkulární ekonomiky?	Někdy stačí pouze v projektech nevyžadovat výslovně "primární" suroviny. Více viz: ZDE . K nákladům životního cyklu v angl. jazyce: ZDE	dodávky (včetně eliminace jejich obalů), služby typu svoz odpadu, pronájem, sdílení např. nábytku, vozidel apod., a ve velké míře stavební práce	
Existuje ekonomicky přijatelné řešení pro inovaci, tedy pro implementaci nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu souvisejícího s předmětem veřejné zakázky?	Často nepoživáno primárně pro jeho inovativní povahu, ale pokud dává stejné nebo lepší výsledky jako stávající řešení dostupné na trhu, při nižších nákladech (často nákladech životního cyklu). Sdílení Komise Pokyny k zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení: viz ZDE .	může jít o dodávky, služby i stavební práce, často spojené s udržitelností, cirkulární ekonomikou, ekoinovacemi	
Komunikace zadavatelů s dodavateli ve vztahu KOVZ	Je vhodné o užití OVZ ve veřejné zakázce informovat dodavatele, například formou předběžných tržních konzultací, představení plánu veřejných zakázek, setkání typu Meet the buyer neboli Poznej svého zadavatele, technických školení dodavatelů apod.?	Vhodné zejména tam, kde není jistá připravenost trhu poskytnout OVZ aspekty nebo podmínky a lhůty, za kterých bude trh schopný OVZ poskytnout; u komplexních, složitějších plnění, u velkých stavebních projektů apod.	může jít o dodávky, služby i stavební práce, často spojené s udržitelností, cirkulární ekonomikou, ekoinovacemi
Existují jiná významná rizika nebo příležitosti z pohledu společenské odpovědnosti či udržitelnosti?	Jakékoli další společenské aspekty, například dopad veřejné zakázky na lokalitu a její obyvatele, zapojení veřejnosti do přípravy veřejné zakázky nebo vysvětlení jejich dopadů, které povede k lepšímu přijetí ze strany uživatelů plnění apod.		

Pohled na odpovědné veřejné zadávání přes předměty plnění – vybrané příklady

Úklidové služby a potřeby

- podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- ekologicky šetrné plnění

Stavební práce a projektové a architektonické činnosti

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikace
- ekologicky šetrná řešení – stavební materiály: zdravotní nezávadnost, dlouhá životnost;
- provoz budovy: energetická náročnost budov, spotřeba vody (využití dešťové či tzv. šedé vody) demolice budov: třídění odpadů, recyklace nebo opětovné použití stavebních materiálů, energetické využití odpadů
- dodavatelské vztahy, včasné platby poddodavatelům

Ostraha a bezpečnostní služby

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce

Oděvy/obuv a obuv

- etické nákupy
- ekologicky šetrná řešení – materiály

Catering a stravování

- ekologicky šetrná řešení, ekologické produkty/biopotraviny
- sezónnost, čerstvost potravin
- FAIRTRADE (spravedlivý obchod)
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- minimalizace odpadu/jednorázového plastu, vratné obaly, velká balení

Pohled na odpovědné veřejné zadávání přes předměty plnění – vybrané příklady

Údržba zeleně a technické služby

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vyhrazené VZ
- důstojné/férové pracovní podmínky a bezpečnost práce
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Nábytek a vybavení interiérů

- ekologicky šetrná řešení
- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vězni
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Propagační předměty

- podpora zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu - vyhrazené VZ
- podpora účasti sociálních podniků ve VZ
- etické nákupy
- ekologicky šetrná řešení
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Nákup IT, tiskárny, elektronika

- ekologicky šetrné řešení
- důstojné pracovní podmínky v dodavatelském řetězci
- etické nákupy (lidská práva)
- Inovace

Elektrická energie

- ekologicky šetrná řešení – nákup energie z obnovitelných zdrojů

Kancelářské potřeby

- ekologicky šetrná řešení
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ

Kancelářský papír

- ekologicky šetrná řešení

Tisk a grafika

- podpora účasti sociálních podniků
- podpora účasti malých a středních podniků ve VZ
- ekologicky šetrná řešení

Příležitosti OVZ pro Zdravá města ...

- Podpora zaměstnanosti
- Podpora praxí, vzdělávání či exkurzí
- Důstojné pracovní podmínky
- Etické nakupování
- Lidská práva

- Přístup sociálních podniků
- Zohlednění malých a středních podniků
- Férové dodavatelské vztahy
- Etické kodexy

- Environmentálně odpovědné veřejné zadávání
- Cirkulární zadávání

- Pozitivní dopad na komunitu
- Participace
- Genderové aspekty, atd.

Lokální dopady veřejných zakázek

- Nová publikace: [Veřejné zakázky jako nástroj podpory místní komunity, ekonomiky a životního prostředí](#)
- Cíl: shrnutí všech legálních příležitostí pro získání přidané hodnoty z veřejných zakázek na úrovni lokální/regionální
- Různé úhly pohledu: lidé, firmy, životní prostředí, komunita, ...
- Přehled stávajících i nových nástrojů (manažer OVZ, bonifikace, komunikace s místní veřejností, prostředí místa plnění, sezónnost, dostupnost, atd.)
- [Seminář v Institutu OVZ](#)

Studie „Místní dopad veřejných investic“

- 485 tisíc pracovních míst u dodavatelů a subdodavatelů
- Efekt je nejvyšší ve stavebnictví a technických službách (vydaný 1 milion Kč = přibližně jedno plnohodnotné pracovní místo).
- 45 % pracovních míst vytvářejí zakázky přímo v okresech zadavatele, podporují tedy výrazně místní ekonomiku. Tento efekt je nicméně nerovnoměrný.
- Místní dodavatelé nejčastěji získávají malé zakázky, v režimu ZZVZ pak zakázky na stavební práce a technické služby.

MUNI

Odpovědné veřejné zadávání

- Maximální hodnota za peníze („*value for money*“)
- Cíl:
 - Řešit aktuální problémy na úrovni veřejných zakázek (nekvalitní plnění, nelegální práce a stížnosti zaměstnanců, opožděné platby poddodavatelům, atd.)
 - Řešit aktuální problémy zadavatele (vyšší nezaměstnanost a s tím spojené lokální problémy, místní špatná situace v životním prostředí, atd.)
 - Řešit aktuální celospolečenské/národní priority (čistá mobilita, národní závazky a cíle v oblasti životního prostředí, apod.)
 - Využít potenciál veřejných zakázek pro získání přidané hodnoty či naplnění nových příležitostí (řešení dopadů ekonomických propadů, apod.)
- Tzn. OVZ nemá být „samoúčelné“ („drahá charita“), ale má vést k získání určité přidané hodnoty – pro zadavatele a pro společnost
- Efektivní a partnerská komunikace s dodavateli
- Logická úvaha: vhodný předmět plnění s vhodnými požadavky

Efektivní implementace OVZ

Nastavení interního systému v organizaci:

- **Stanovení si priorit v oblasti OVZ v kontextu plánu veřejných zakázek zadavatele**
- Identifikace vhodných veřejných zakázek s vhodnými příležitostmi
- Postup na úrovni konkrétní veřejné zakázky (kontrolní list?)
- Monitoring a vyhodnocování
- Komunikace dovnitř organizace
- Zapojení zainteresovaných stran
- Znalost trhu a komunikace s dodavateli

Metodiky... Publikace...

Vše o odpovědném zadávání na sovz.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MP SV

SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ
VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

Hledaný výraz Hledat CZ EN f in y

O nás Co je odpovědné veřejné zadávání Jak použít odpovědné veřejné zadávání Odpovědné veřejné zadávání v ČR Akce, vzdělávání, články a publikace Institut OVZ

Příležitosti OVZ
Předměty plnění
Příklady dobré praxe
Implementace OVZ

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek
ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

Máme pro vás: **METODIKY** | **PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE** | **VIDEO**
Podívejte se na **PŘEDMĚTY PLNĚNÍ** a **PŘÍLEŽITOSTI** vhodné právě pro vás.

Od 1.1.2021 je zadavatel povinen dodržovat zásady sociálně odpovědného veřejného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací.

JAK NA ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ?

- Komplexní informace naleznete v **Metodice odpovědného veřejného zadávání** a celé řadě dalších metodických materiálů
- Institut odpovědného veřejného zadávání nabízí komplexní vzdělávání pro začátečníky i pokročilé
- Inspirujte se v **příkladech dobré praxe**

Jestliže v prosinci Ministerstvo práce a sociálních věcí vydá nový metodický balíček **Odpovědné veřejné zadávání v kostce**, který bude obsahovat online seminář a jednoduchý metodický materiál včetně praktického checklistu aspektů odpovědného veřejného zadávání.

Aktuality

2. 12. 2020

Novela ZZVZ zavádí povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání

Ministerstvo práce a sociálních věcí poskytne zadavatelům maximální podporu při implementaci nové zákonné povinnosti odpovědného veřejného zadávání. Přečtete si celé vyjádření k novele ZZVZ.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Projekt „Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek“

Registrační číslo: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727

www.sovz.cz

@odpovedneverejnezakazky

